

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Söderman, Mira

Title: Italian politiikan maratonat ja balotellit

Year: 2018

Version: Published version

Copyright: © Kirjoittaja & Valtiotieteellinen yhdistys, 2018.

Rights: CC BY 4.0

Rights url: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Please cite the original version:

Söderman, M. (2018, 1.6.2018). Italian politiikan maratonat ja balotellit. Poliitikasta. <https://politiikasta.fi/italian-politiikan-maratonat-ja-balotellit/>

Mikä? Arkisto Juttusarjat Videot Tapahtumat Podcastit Toimitus

Kirjoittajat Poliitikasta kouluissa [Suomi](#)

ITALIAN POLITIIKAN MARADONAT JA BALOTELLIT

1.6.2018

📅 1.6.2018 👤 POLIITIKASTA 📁 ARTIKKELIT, MIRA SÖDERMAN, VIDEOT 💬 1

Lukuaika: 5 min.

Jalkapallo voidaan ymmärtää yllättävän ja ennakoimattoman taiteeksi. Poliitikolle keskeinen taito on käsitellä politiikan arvaamattomuutta ja satunnaisuutta eli kontingenssia. Italiassa politiikan taitoon kuuluu ammentaa retoriikkaansa jalkapallosta.

”Renzi muistuttaa Balotellia: ikuinen lupaus, joka ei koskaan konkretisoitunut”.

Näin kuvaili Italian entinen pääministeri **Silvio Berlusconi** demokraattipuolueen silloista puheenjohtajaa **Matteo Renziä**, kun häntä pyydettiin joulukuun 2016

Mira Söderman

YTM Mira Söderman on väitöskirjatutkija Jyväskylän yliopistossa.

Selaa arkistoa

demokratia

Arviot

Venäjä

populismi

Euroopan unioni

Suomi

Retoriikka

Turvallisuuspolitiikka

Tutkimus

Yhdysvallat

Yliopisto

Tasa-arvo

Terrorismi

Maahanmuutto

Media

Ukrainan kriisi

Ranska

Vaalianalyysit

Eurooppa

Ulkopolitiikka

Uusimmat podcastit

”Maakuntaudistus ja vahvan valtio...

JARI AUTIONIEMI

00:00

00:00

1. ”Maakuntaudistus ja vahvan va... 10:14

2. ”Naispopulistien politiikkaa – 6.9.2... 9:14

3. ”Demokratian hauras sydän – 1.9... 13:31

4. ”Mauno Koiviston kiistanalainen ... 20:42

5. ”Politiikan huonosti käyttäytyvät ... 9:00

Kaikki julkaistut podcastimme löytyvät

kansanäänestystä edeltäneessä [haastattelussa](#) vertailemaan Italian poliitikkoja jalkapalloilijoihin.

Italialaishyökkääjä **Mario Balotelli** tunnetaan lahjakkaana, mutta ailahtelevaisena pelaajana, jonka ura ei ole koskaan lähtenyt odotettuun lentoon.

Berlusconin kommentti oli jälleen yksi esimerkki siitä, miten italialaispoliitikot politikoivat jalkapallolla. Heidän oletetaan osoittavan kiinnostusta jalkapalloa kohtaan [seuraamalla ja kommentoimalla](#) kaikkea pelin ympärillä tapahtuvaa. Heidän odotetaan myös näyttäytyvän alan asiantuntijoina hallitsemalla jalkapallon kielen ja eri pelitaktikat sekä tuntemalla pelaajat ja heidän maineensa.

Italiassa poliitikkojen jalkapallosta ammentava retoriikka herättää enää ani harvoin syytöksiä ”jalkapallon ja politiikan sekoittamisesta”. Jaot eri elämänpiirien välillä ovat muuttuneet häilyviksi ja jalkapallokielestä on tullut toimijoiden itsensä hyväksymä tapa analysoida politiikkaa ja tehdä sitä ymmärrettäväksi. Nykyään italialaispoliitikot operoivat tottuneesti paljon monipuolisemmalla ja vivahteikkaammalla jalkapallokäsitteistöllä kuin muutama vuosikymmen sitten.

Jalkapallokielestä on tullut toimijoiden itsensä hyväksymä tapa analysoida politiikkaa ja tehdä sitä ymmärrettäväksi.

Erittelen seuraavaksi muutamia esimerkkejä siitä, miten jalkapalloilijoilla on politikoitu Italiassa. Olennaista ei ole se, ovatko analogiat jalkapalloilijoiden ja poliitikkojen välillä paikkansapitäviä. Ne eivät ole itsessään oikeita tai väriä, vaan kaikki tulkinnat sisältävät vaihtoehtoisuutta ja ovat potentiaalisia konfliktin lähteitä. Näin ollen niihin liittyy myös poliittinen ulottuvuus.

Onnistuneet tai kekseliäät vertaukset jalkapalloilijoihin puhuttelevat yleisöä ja saattavat olla osoitus poliittisesta pelisilmästä. Niiden avulla poliitikot voivat myös ylistää omia pelitaitojaan ja vastaavasti moittia vastustajaansa niiden puutteesta.

Joukkueenvaihdoksia ja muita jalkapalloilijoilla politikointeja

Piikikkäin Berlusconin edellä mainitun haastattelun sivalluksista osui tämän entiseen liittolaiseen **Angelino Alfanoon**. Berlusconi vertasi häntä jalkapalloilija **Aldo Serenaan** sillä perusteella, että tämä oli ”hyvä pelaaja, joka on pelannut jokaisessa mahdollisessa joukkueessa urallaan”.

Berlusconin ja Alfano välit viilenivät, kun Alfano perusti oman puolueensa Berlusconin johtaman Popolo della Libertà:n hajottua vuonna 2013. Alfano on tämän jälkeen toiminut ministerinä myös demokraattipuolueen johtamisessa hallituksissa.

Politiikan pelikentillä ”joukkueenvaihdokset” ovat harvinaisempia ja usein paheksuttavampia kuin jalkapallossa, jossa pelaajat saattavat vaihtaa seuraa uransa aikana useasti.

Berlusconin tarkoituksena oli piikitellä Alfanoa epälojalisuudesta hänen puoluettaan kohtaan. Poliitiikan pelikentillä tällaiset ”joukkueenvaihdokset” ovat harvinaisempia ja usein paheksuttavampia kuin jalkapallossa, jossa pelaajat saattavat vaihtaa seuraa uransa aikana useasti.

Alfano [vastasi](#) Berlusconille vertaamalla häntä ”lahjakkaaseen”, mutta ”kohtuuttomuuksiin hukkuneeseen” argentiinalaistaituri **Diego Maradonaan**.

Politiikasta kouluissa

Politiikasta kouluissa on Poliitikasta-verkkolehden uusi toimintamuoto, jossa yläkouluille ja lukiolle tarjotaan mahdollisuus saada yhteiskunnan tutkija kylään keskustelemaan oppilaiden toivomista ajankohtaisista aiheista.

 [Lue lisää](#)

Räiskyväluonteinen Maradona johdatti Napolin kaksi kertaa Italian mestaruuteen 1980-luvun lopulla. Hän jäi uransa aikana kiinni dopingista ja on kärsinyt sen jälkeen huumeongelmista.

Berlusconin valtaannousu korruptioskandaalien ravistelemassa Italiassa 1990-luvun alussa oli epäilemättä osoitus poliittisesta vainusta. Hänen uransa ovat sittemmin värittäneet lukuisat kohut ja skandaalit.

”Roomassa on vain yksi kapteeni”

Poliitikot voivat luoda omaleimaista profiilia vertaamalla itseään tai muita poliitikkoja vanhoihin jalkapalloilijoihin, mikä mahdollistaa menneiden kamppailujen aktualisoinnin.

Sen sijaan vertaukset nykyajan jalkapalloilijoihin toimivat etenkin silloin, kun poliitikot haluavat esiintyä ”uudenlaisen politiikan” edustajina. Tällöin kaikki vertaukset uransa päättäneisiin pelaajiin voidaan tulkita siten, että kyseisen poliitikon politikointitaidot eivät enää vastaa nykyajan vaatimuksia.

Esimerkkinä tällaisesta profiilinnostosta kelpaa Renzi, joka ponnisti Italian politiikkaan uhkaamalla ”romuttaa” koko Italian vanhan poliittisen systeemin – aloittaen omista puoluetovereistaan.

Vertaukset nykyajan jalkapalloilijoihin toimivat etenkin silloin, kun poliitikot haluavat esiintyä ”uudenlaisen politiikan” edustajina.

Sukupolvenvaihdon tarpeellisuutta politiikassa hän tähdensi **sanomalla**, että tietyt edustajat ovat istuneet parlamentissa ”**Enzo Bearzotin** ja **Paolo Rossin** ajoista alkaen”. Bearzot ja Rossi muistetaan vuoden 1982 jalkapallon MM-kultaa voittaneesta joukkueesta.

Jalkapalloilijoiden varjolla haettu poliittinen noste saattaa välillä mennä pieleen. Näin kävi viime keväänä, kun Renzin epävirallisella kannattajasivustolla Facebookissa Renziä ja AS Roman kapteenia **Francesco Tottia** kuvailtiin ”kahdeksi suureksi kapteeniksi”. Totti oli samana päivänä päättänyt peliuransa tunteikkaisiin jäähyväisiin Rooman Stadio Olimpicon.

Viiden tähden liike tarttui välittömästi vertailun ironiaan. Totti lopetti peliuransa kauteen 2017 kuten oli aiemmin ilmoittanut tekevänsä – toisin kuin Renzi, joka oli edelleen poliittisella pelikentällä huolimatta siitä, että hän oli luvannut vetäytyä joulukuun 2016 perustuslakiuudistuksia koskevan kansanäänestystappion jälkeen.

Italialaisten intohimoisesta suhtautumisesta jalkapalloon ja tähtipelaajiin kertoo se, että demokraattipuolueen viestintäosasto joutui puuttumaan polemiikkiin kommentoimalla, ettei vertauksen esittänyt sivusto ole puolueen virallinen viestintäkanava.

Kampanjoissaan maaliskuisten parlamenttivaalien alla pääkaupungissa Renzi laitto polemiikille pisteen **kommentoiden**, että ”Roomassa on vain yksi kapteeni”. Kommentin harkittu sanamuoto mukailee tapaa, jolla fanit ylistävät ikonisia kapteeneitaan Italian jalkapallokatsomoissa.

Jalkapallotietämys avaa pelivaraa taitavalle politikoinnille

Se, keitä jalkapalloilijoita poliitikot käyttävät retoriikassaan ja miten he näitä käyttävät, sisältää paljon pelivaraa. Vaikuttaa siltä, että italialaiset poliitikot

kuitenkin mielellään viittaavat italialaisiin tai ainakin Italiassa pelanneisiin jalkapalloilijoihin.

Miesjalkapalloilijoiden ylivalta poliitikkojen vertauksissa on huomattava. Lisäksi vertaukset puolustajiin ovat harvinaisempia kuin hyökkääjiin, mikä on kiinnostavaa, sillä italialainen jalkapallo on tunnettu juuri maailmanluokan puolustuspelaamisesta.

Se, kuinka hyvin jalkapalloilijoihin sisältyviä merkityksiä poliitikot tuntevat, avaa pelivaraa taitavalle politikoinnille. Vertaukset Maradonaan tai Balotelliin eivät tässä mielessä ole ketään poliitikkoa ylistäviä tai moittivia, vaan ne voivat olla kumpaa tahansa riippuen siitä, millaisia värityksiä pelaajalle annetaan tai millaisia puolia tämän urasta tai elämästä nostetaan esiin.

Alfano esimerkiksi tunnustaa Berlusconin Maradonan kaltaiseksi lahjakkuudeksi, mutta tavallaan saattaa alkuperäisen viittauskohteen huonoon valoon kiinnittämällä huomion tämän uran aikaisiin ja sen jälkeisiin ylilyönteihin.

Sen sijaan Renzin puoluetoverin **Graziano Delrion** analogia Renzin ja Maradonan välillä on selkeästi myötämielinen, sillä Renzin merkitys demokraattipuolueelle rinnastetaan Maradonan merkitykseen Napolille.

Kaikki viittaukset jalkapalloilijoihin ovat kuitenkin siinä mielessä perusteettomia, että ei ole kovinkaan vaikea keksiä, miten poliitikko voi tulkita itselleen epäedullisen vertailun uudelleen niin, että se näyttää joltakin kannalta suosioliselta.

Quentin Skinner on **käsitteellistänyt** tällaisia poliittiselle retoriikalle tyypillisiä uudelleenmäärittelyn tekniikoita ja taktiikoita *paradiastole*-figuurilla.

Tämä monimielisyys edellyttää poliitikoilta ironian ja itseironian tajua, sillä muiden poliitikkojen, median ja yleisön jalkapallovertauksista tekemät tulkinnat eivät useinkaan pitäydy alkuperäisessä merkityksessään.

Alkujaan hyvää tarkoittava vertaus kääntyy helposti pääläelleen, mutta juuri se antaa tilaa politikoinnin mestarinäytteille.

Alkujaan hyvää tarkoittava vertaus kääntyy helposti pääläelleen, mutta juuri se antaa tilaa politikoinnin mestarinäytteille. Nokkela analogia tai suoranainen jalkapallotietämyksellä briljeeraaminen saattaa lisätä poliitikon uskottavuutta lajia seuraavan yleisön parissa.

Poliitikkojen tapa käyttää jalkapalloilijoita retoriikassaan antaa viitteitä myös poliittisen toiminnan monikerroksisuudesta ja ajallisuudesta. On esimerkiksi mahdollista spekuloida, viittaavatko vertaukset nykypäivän pelaajiin siihen, että nykyisyys on politiikan keskeisin aikaulottuvuus, tai kaipaavatko menneitä suuruuksia muistelevat poliitikot nostalgisesti ”vanhoihin hyviin aikoihin”.

Politiikan maratonat eli kontingenssin taitajat

Poliitikkojen ja jalkapalloilijoiden väliset analogiat eivät yleensä viittaa jalkapalloilijoiden poliittisiin puolentalintoihin vaan virtuoosisiin pelitaitoihin itsessään. Kiinnostavia ovat ennen muuta ne vertailut, jotka viittaavat kunkin poliitikon parhaiten taitamiin politiikan keinoihin. Jalkapalloilijoiden käyttö poliittisessa retoriikassa viittaa poliitikkojen persoonalliseen tapaan ilmentää ja analysoida politikoinnin strategioita ja tyytlejä.

Hannah Arendt on **verrannut** politiikkaa esittävään taiteeseen, jossa virtuoosisuus liittyy toiminnassa ilmenevään luovuuteen, kykyyn saada aikaan jotain odottamatonta.

Kun kenelläkään ei ole lopullista tietoa siitä, miten asiat ovat, osuvat vertailut tai analogiat jalkapalloilijoihin voivat toimia merkinä poliittisesta tajusta tai arviointikyvystä.

Sikäli kun jalkapallo ymmärretään **Eduardo Galeanon** **tavoin** yllättävän ja ennakoimattoman taiteeksi, myös poliitikolle keskeinen taito on käsitellä politiikan arvaamattomuutta ja satunnaisuutta eli kontingenssia, kuten **J. G. A. Pocock** on **teoretisoinut**.

Ehkä Maradona-analogian mielekkyys perustuu juuri siihen, että poliitikkojen odotetaan etsivän ja löytävän Maradonan tavoin jotain pelivaraa myös silloin, kun vaihtoehtoja ja aikaa on niukalti.

Poliitikkojen odotetaan etsivän ja löytävän Maradonan tavoin jotain pelivaraa myös silloin, kun vaihtoehtoja ja aikaa on niukalti.

Pelaajin vetoaminen voi ilmentää myös historiallisia ja kulttuurisia tapoja suhtautua politiikkaan pelinä. Suomessa tällaiset vertaukset jalkapalloilijoiden ja poliitikkojen välillä ovat vielä harvinaisia Italiaan verrattaessa. Silti ainakin jalkapallofanina tunnettu kansanedustaja **Paavo Arhinmäki** on **verrannut** puoluejohtajan roolia pikemminkin **Tim Sparvin** edustamaan puolustavan keskikenttäpelaajan rooliin kuin **Jari Litmasen** kaltaiseen pelintekijään.

Viittaako tämä julkilausumattomasti siihen, että suomalaisessa poliittisessa kulttuurissa juonikkaan pelitavan arvostus saa edelleen ”pelin politiikan” leiman, vai siihen, että nykyajan poliitikoilta vaaditaan entistä monipuolisempien taitojen hallintaa?

Entä keitä ovat eduskunnassa ne **Laura Österberg Kalmarin** kaltaiset taitopelaajat, jotka löytävät jotain pelattavaa myös silloin, kun tilanne näyttää toivottomalta?

Kirjoitus on osa Kentän laidalta -juttusarjaa.

YTM Mira Söderman on väitöskirjatutkija Jyväskylän yliopistossa.

Lisää aiheesta

UPIn vaalipaneeli: Onko Venäjä liian erilainen? Maahanmuuttopuheen kolme merkitystä Jäävätkö Venäjän ihmisoikeusrikkomukset jalkapallo... Vaalituloksen marginalisoiminen maantieteeksi ja k...

Jaa tämä:

Related